

EOC
EUROASIAN
ONLINE
CONFERENCES

SPAIN CONFERENCE

**INTERNATIONAL CONFERENCE ON
SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND
INNOVATION**

Google Scholar

zenodo

OpenAIRE

doi digital object
identifier

eoconf.com - from 2024

INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION: a collection scientific works of the International scientific conference – Madrid, Spain, 2026, Issue 5.

Languages of publication: Uzbek, English, Russian, German, Italian, Spanish,

The collection consists of scientific research of scientists, graduate students and students who took part in the International Scientific online conference «**INTERNATIONAL CONFERENCE ON SUPPORT OF MODERN SCIENCE AND INNOVATION**». Which took place in Spain, 2026.

Conference proceedings are recommended for scientists and teachers in higher education establishments. They can be used in education, including the process of post - graduate teaching, preparation for obtain bachelors' and masters' degrees. The review of all articles was accomplished by experts, materials are according to authors copyright. The authors are responsible for content, researches results and errors.

Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda xususiy tadbirkorlikning iqtisodiy samaradorligi

Abdanov Raxmatillo Abdig'afurovich

Oriental universiteti Samarqand kampusi

Dusanov Dilbek Dilshodovich

Kudratilloev Komiljon Komilovich

Oriental universiteti Samarqand kampusi

Annotatsiya

Ushbu maqolada Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda xususiy tadbirkorlikning iqtisodiy samaradorligi tahlil qilinadi. Xizmat ko'rsatish tarmog'ining hudud iqtisodiyotidagi o'rni, aholining bandligini ta'minlashdagi ahamiyati hamda xususiy sektorning iqtisodiy o'sishga ta'siri yoritilgan. Tadqiqot davomida statistik ma'lumotlar, iqtisodiy tahlil va qiyosiy usullardan foydalanildi. Natijalar shuni ko'rsatadiki, xususiy tadbirkorlik xizmatlar hajmini oshirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va hududning investitsion jozibadorligini kuchaytirishda muhim omil hisoblanadi. Maqolada xizmat ko'rsatish sohasida xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha taklif va tavsiyalar ham ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar

xizmat ko'rsatish sohasi, xususiy tadbirkorlik, iqtisodiy samaradorlik, Samarqand viloyati, kichik biznes, bandlik, investitsiya, iqtisodiy rivojlanish, bozor iqtisodiyoti.

Kirish

Bozor iqtisodiyoti sharoitida xizmat ko'rsatish sohasi mamlakat iqtisodiyotining eng muhim va tez rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Ayniqsa, xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash orqali xizmatlar sifatini oshirish, aholining bandligini ta'minlash va hududiy iqtisodiyotni rivojlantirish imkoniyati kengaymoqda. Samarqand viloyati turizm, savdo, transport va maishiy xizmatlar rivojlangan hududlardan biri bo'lib, bu yerda xususiy sektorning ulushi yil sayin ortib bormoqda. Shu sababli xizmat ko'rsatish sohasida xususiy tadbirkorlikning iqtisodiy samaradorligini ilmiy jihatdan o'rganish dolzarb masala hisoblanadi.

Metodologiya

Mazkur tadqiqotda Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda xususiy tadbirkorlikning iqtisodiy samaradorligini aniqlash maqsadida bir qator ilmiy-uslubiy yondashuv va tadqiqot metodlaridan foydalanildi. Tadqiqotning nazariy asosini xizmat ko'rsatish iqtisodiyoti, kichik biznes va tadbirkorlik faoliyatiga oid ilmiy qarashlar hamda bozor iqtisodiyoti tamoyillari tashkil etdi. Tadqiqot jarayonida tizimli yondashuv asosida xizmat ko'rsatish sohasi va xususiy tadbirkorlik o'rtasidagi iqtisodiy bog'liqlik tahlil qilindi. Shuningdek, hududiy iqtisodiyotning rivojlanish omillari, xizmatlar bozori holati hamda tadbirkorlik subyektlarining iqtisodiy faoliyat ko'rsatkichlari o'rganildi.

Tadqiqot davomida iqtisodiy-statistik tahlil usulidan keng foydalanildi. Samarqand viloyati bo'yicha xizmat ko'rsatish hajmi, kichik biznes subyektlari soni, bandlik darajasi, investitsiyalar hajmi va xizmatlar tarkibidagi o'zgarishlarga oid statistik ma'lumotlar tahlil qilindi. Ushbu ma'lumotlar O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi, viloyat iqtisodiyot va moliya boshqarmalari hamda boshqa rasmiy manbalar asosida umumlashtirildi. Statistik ko'rsatkichlarni o'rganish orqali xizmat ko'rsatish sohasida xususiy tadbirkorlikning ulushi va uning hudud iqtisodiyotiga ta'siri baholandi.

Bundan tashqari, qiyosiy tahlil usuli yordamida Samarqand viloyatining ayrim iqtisodiy ko'rsatkichlari boshqa hududlar natijalari bilan taqqoslandi. Bu esa hududning xizmat ko'rsatish sohasidagi rivojlanish darajasini aniqlash va mavjud imkoniyatlarni baholash imkonini berdi. Kuzatish va umumlashtirish usullari orqali esa xizmat ko'rsatish tarmog'ida faoliyat yuritayotgan tadbirkorlik subyektlarining amaliy faoliyati, mavjud muammolari va rivojlanish tendensiyalari o'rganildi. Tadqiqotda iqtisodiy samaradorlikni aniqlash uchun xizmatlar hajmining o'sish sur'ati, ish o'rinlari soni, tadbirkorlik subyektlarining daromadlilikligi hamda investitsion faollik asosiy mezon sifatida olindi.

Natijalar

Tahlillar natijasida Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish sohasining rivojlanishida xususiy tadbirkorlik muhim o'rin tutishi aniqlandi. Xususan, savdo, turizm, umumiy ovqatlanish, transport va axborot xizmatlari yo'nalishlarida kichik biznes subyektlari sonining oshishi xizmatlar hajmining kengayishiga olib kelgan. Natijada yangi ish o'rinlari yaratilgan, aholining daromadlari oshgan va hudud iqtisodiyotining barqaror rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatilgan. Shu bilan birga,

ayrim muammolar, jumladan moliyaviy resurslarning yetishmasligi, infratuzilma kamchiliklari va malakali kadrlar taqchilligi xizmat ko'rsatish tarmog'ining samaradorligini to'liq oshirishga to'sqinlik qilayotgani kuzatildi.

Muhokama. Xizmat ko'rsatish sohasida xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish hudud iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirishda muhim omil hisoblanadi. Samarqand viloyatining turistik salohiyati va geografik joylashuvi xizmatlar sektorini kengaytirish uchun qulay imkoniyat yaratadi. Shu bilan birga, tadbirkorlik subyektlarini moliyaviy qo'llab-quvvatlash, soliq imtiyozlarini kengaytirish, zamonaviy infratuzilmani shakllantirish va raqamli texnologiyalarni joriy etish xizmat ko'rsatish sifatini yanada yaxshilaydi. Xalqaro tajribalar shuni ko'rsatadiki, xususiy sektorning faol ishtiroki iqtisodiy samaradorlikni oshirish bilan birga hududning investitsion jozibadorligini ham kuchaytiradi.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, Samarqand viloyatida xizmat ko'rsatish sohasini rivojlantirishda xususiy tadbirkorlikning roli katta ahamiyatga ega. Xususiy sektor iqtisodiy o'sishni jadallashtirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va aholining turmush darajasini yaxshilashda muhim omil sifatida namoyon bo'lmoqda. Shu sababli xizmat ko'rsatish sohasida xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, investitsiyalarni jalb qilish va innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish bo'yicha davlat siyosatini yanada takomillashtirish zarur. Bu esa hudud iqtisodiyotining barqaror rivojlanishi va xizmatlar bozorining raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmon va qarorlari to'plami. – Toshkent, 2024.
2. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi ma'lumotlari. – Toshkent, 2025.
3. Abdullayeva M. Xizmat ko'rsatish sohasida tadbirkorlik faoliyati iqtisodiyoti. – Toshkent: Iqtisodiyot, 2022.
4. Qosimov F. Hududiy iqtisodiyotni rivojlantirishda kichik biznesning o'rni. – Samarqand, 2021.
5. Porter M. Competitive Advantage of Nations. – New York: Free Press, 1998.
6. Samuelson P., Nordhaus W. Economics. – New York: McGraw-Hill, 2019.